

Undervisningsopplegg til *Georg og kjelleren*

Hilde Hodnefjeld, Gyldendal 2024

DETTE undervisningsopplegget til *Georg og kjelleren* er en del av **Stjerneboka** – et høytlesingsprosjekt for 3. og 4. trinn fra Stiftelsen LESE. Opplegget er delt inn i tre faser: før, underveis og etter.

FØR-fasen har til hensikt å hjelpe elevene med å etablere en forforståing slik at de kan danne seg en forestilling om hva boka kommer til å handle om og aktivisere relevant bakgrunnskunnskap. I før-fasen til *Georg og kjelleren* går det for eksempel an å snakke om tittel, omslag og baksidetekst, om begravelser og begravelsesbyrå, om å føle seg utenfor, om å ha en særlig egenskap, om vennskap osv.

UNDERVEIS-fasen betegner den fasen der man leser teksten. *Georg og kjelleren* består av 37 kapitler med illustrasjoner, og boka egner seg både til korte og litt lengre leseøkter med gode muligheter for å stoppe opp, snakke og deretter fortsette lesingen. Vi oppfordrer til at dere legger inn noen stopp underveis for å snakke om det leste, skrive, tegne osv. før dere fortsetter med historien. Vi oppfordrer dessuten til å bruke slike lesestopp for å modellere og snakke med barna om hvordan de opplever teksten, hva de tenker om det som skjer m.m.

Det kan f.eks. være når dere møter viktige eller vanskelige ord; det kan være steder der du fornemmer at elevene er usikre på innholdet og kan ha glede av en oppsummering eller anledning til å reflektere sammen; det kan også være sentrale steder som egner seg spesielt godt til å snakke om hvordan teksten skaper bilder eller sier ting mellom linjene; eller det kan være steder der gruppa kan være sammen om å oppleve en overraskende vending i fortellingen eller en felles følelse - av spenning, urettferdighet, svik, vennskap eller glede over boka.

ETTER-fasen passer til å snakke om boka i sin helhet når den er ferdiglest, men også til å sette den i perspektiv gjennom ulike aktiviteter, ved å sammenligne den med andre bøker eller filmer dere kjenner, trekke forbindelser til virkeligheten og til å diskutere hva dere synes om boka. Vi ønsker å få vite hva dere synes om boka og håper derfor dere vil snakke om hva dere likte med boka og hva dere ikke likte. Her kan dere også bruke Streken til å konkretisere hvem som likte boka, hvem som mislikte boka - og ikke minst - til å få frem ulike begrunnelser for *hvorfor*. Vi gleder oss til å høre hva barna mener om bøkene og til å finne ut hvilken bok som er Stjerneboka deres. Klasser som registrerer meningene sine om alle de fire bøkene innen 23. april – Verdens bokdag, blir med i trekningen av fire forfatterbesøk.

FØR:

Vis bokomslaget og be elevene gjette hva boka handler om.

- Hva legger de merke til på forsiden?
- Hva slags bok tror dere det er snakk om?
- Synes dere at bildet uttrykker en stemning? Trist, glad, sint, alvorlig, morsom eller spennende?
- Er det noe i illustrasjonene som overrasker dere?
- Hva tror dere den sorte formen i bakgrunnen er for noe?
- Hvorfor tror dere barna er tegnet slik de er?
- Hva tenker dere når dere leser tittelen på boka?

Se på bildet på baksiden.

- Hva legger dere merke til?

Les deretter baksideteksten høyt og snakk gjerne om noen av ordene, for eksempel begravelsesbyrå, likbil og urne.

- Vet dere hva et begravelsesbyrå er?
- Vet dere hva som skjer der?
- Hvordan tror dere det er å bo der?
- Vet dere hva en urne er?
- Hvorfor tror dere de har urner med cornflakes hjemme hos Georg?
- Hvordan tror dere det er å ha døde folk i kjelleren?
- Hva tenker dere om Georgs hemmelighet?

Se også på kartene på innsidepermen – helt først og helt sist i boka.

- Hva legger dere merke til?
- Hva slags bok tror dere *Georg og kjelleren* er?
- Hvilke forventninger har dere til boka?

UNDERVEIS:

Underveis i lesingen oppfordrer vi til bruk av lesestopp for å snakke med barna om hvordan de opplever teksten og hva de tenker om det som skjer. Denne delen inneholder noen forslag til steder som kan passe for slike lesestopp - nedslag som er valgt i et hensyn mellom lesemengde, bokas komposisjon, steder som egner seg for samtale m.m. Det er bare forslag, og du er velkommen til å velge andre stoppesteder som du mener egner seg bedre for formålene dine. Vi anbefaler at valg av lesestopp tar hensyn til gruppa og de spørsmål, reaksjoner osv. som dukker opp underveis i lesingen.

Underveis-fasen er i dette opplegget til *Georg og kjelleren* delt opp i syv nedslag eller deler.

Nedslag 1: side 9-12

Nedslag 2: side 13-27

Nedslag 3: side 28-44

Nedslag 4: side 45-64

Nedslag 5: side 65-84

Nedslag 6: side 85-111

Nedslag 7: side 112-137

Hertil kommer Etter-fasen - etter at dere har lest ferdig siste del av boka (side 138-170).

Lenger ned i denne veiledningen finnes forslag til hva dere kan snakke om ved disse lesestoppene.

Samtidig er slike lesestopp en gylden anledning til å synliggjøre leseprosessen for elevene og til å modellere hvordan man kan tenke og snakke om det man har lest.

En god måte å gjøre dette på er ved å ta i bruk såkalte **setningsstartere** til å beskrive leseopplevelsen. Her er noen eksempler på slike setningsstartere som kan skrives ut, lamineres og henges opp på et egnet sted i klasserommet.

- Da jeg leste, la jeg merke til...
- Da jeg leste, lurte jeg på om...
- Det gjorde inntrykk på meg at...
- Jeg ble overrasket over...
- Hvis jeg hadde vært Georg...
- Hvis jeg hadde vært Live...
- Jeg likte godt...
- Jeg likte ikke...
- Jeg synes at...

Hvis du modellerer bruken mens du leser høyt, opplever barna setningsstarterne i praksis før de selv øver seg på å ta dem i bruk. (Dersom du tar i bruk setningsstarterne mens du leser, kan det iblant være naturlig å gjøre om setningene til presens, men ellers kan du tilpasse og bruke dem i modelleringen slik de er.)

Her er et par eksempler på hvordan man kan gjøre det.

1. *Når jeg leser baksideteksten, lurer jeg på ...* hvorfor de har urner med cornflakes.
2. *Jeg ble overrasket over ...* at Georg mener at foreldrene hans har verdens verste jobb. Da lurer jeg på hvorfor han synes det er så ille.
3. *Det gjorde inntrykk på meg at...* Erik Holm skled av hylla og traff kjellergulvet.

Når dere har lest et par kapitler, kan elevene få i oppgave å bruke noen av de samme setningsstarterne til å formulere sin egen opplevelse av teksten.

Bruk gjerne en såkalt **IGP**-struktur der elevene først bruker setningsstarterne individuelt (**I**), deretter i gruppe (**G**), før de til slutt kan bruke uttrykkene i fellesskap, i plenum (**P**). La elevene velge ut 2-3 av setningsstarterne og be dem skrive et par setninger eller avsnitt som begynner med disse. Legg også gjerne til rette for at barna begrunner meningene sine ved hjelp av «fordi» og ved å vise til teksten. Når elevene har skrevet egne setninger, kan de dele setningene med læringspartneren sin eller med elever i en mindre gruppe – for eksempel med 2-3 andre elever.

Til slutt kan dere snakke om teksten i plenum ved hjelp av setningsstarterne. Bruk gjerne elevenes setninger som utgangspunkt for samtalen.

I tillegg går det an å bruke andre veier inn. Ta opp ting fra teksten som du vet vil engasjere elevene dine, lytt til barna og/eller bruk noen av forslagene under.

Nedslag 1 (side 9-12)

A.

Forslag til ord å snakke om.

Her er noen ord og uttrykk på side 9-12 som det kan være relevant å ta opp.

oreganostilker, kistelokket.

Ordene i vanlig skrift kan det være nok å oppklara kort, med en enkel forklaring, mens orda i fet skrift er ord som det kanskje kan passe å snakke om siden de har særlig betydning for historien, dukker opp senere i fortellingen eller liknende.

B.

Bruk setningsstartere, IGP og snakk om det dere har lest

La elevene formulere hvordan de opplevde det første kapitlet ved hjelp av de faste uttrykkene slik det ble foreslått over. Bruk også gjerne IGP-strukturen – individuell, gruppe og plenum. For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Bruk spørsmål som «hva handlet dette om?» eller «hva skjedde her?», og la samtalen utvikle seg gjennom å formulere åpne og autentiske spørsmål som bygger videre på elevenes svar. Da opplever elevene at leseopplevelsen deres blir hørt og tatt på alvor. I tillegg kan et eller flere av følgende mer spesifikke spørsmål inngå i praten om det dere har lest:

- Hvilket inntrykk får dere av Georg i det første kapitlet?
- Hvorfor tror dere han er sint?
- Tror dere Georg har rett når han sier at mammaen og pappaen hans har verdens verste jobb?
- Hvordan tror dere det er å bo i et begravelsesbyrå?
- Hvilke fordeler og ulemper ser dere for dere?
- Får dere inntrykk av at Georg er glad i mammaen og pappaen sin?
- Og får dere inntrykk av at mammaen og pappaen hans er glade i ham?
- Hvorfor tror dere Georg ville leke at han var en død mann?
- Hva tror dere farfaren til Georg mener når han sier at «Dette er for tidlig!»
- Hvordan synes dere Georg takler situasjonen der han er fanget i kisten?

Nedslag 2: side 13-27

A.

Forslag til ord å snakke om.

Her er noen ord og uttrykk på side 13-27 som det kan være aktuelt å ta opp.

Gelenderet, innpakningspapir, kjølelageret, voks, Hitler, oregano-rommet, varemerket, stellekofferten, adoptere, **begravelsesagent**, gravlunden, **kremerte**, fippskjegget, brekkjerner, munn-til-munn-redning, lemper, digert, NDO, svevinga, magnetlås, dødsannonsene, snitterester, minnestunden, fascinerende, roastbiff, glad-packen, lakkskiltet og rullestolrampen.

Ordene i vanlig skrift kan det være nok å oppklara kort, med en enkel forklaring, mens orda i fet skrift er ord som det kanskje kan passe å snakke om siden de har særlig betydning for historien, dukker opp senere i fortellingen eller liknende.

B.

Bruk setningsstartere, IGP og snakk om det dere har lest

For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Bruk spørsmål som «hva handlet dette om?» eller «hva skjedde her?», og la samtalen utvikle seg gjennom å formulere åpne og autentiske spørsmål som bygger videre på elevenes svar. Da opplever elevene at leseopplevelsen deres blir hørt og tatt på alvor. I tillegg kan et eller flere av følgende mer spesifikke spørsmål inngå i praten om det dere har lest:

- Tror dere at Georg kan snakke med lik? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Hva hadde dere gjort hvis dere plutselig hadde hørt stemmen til en død person?
- Hadde dere gjort hva stemmen ba dere om?
- Vet dere hvem Hitler var? Og hvordan han så ut?
- Forstår dere hvorfor Erik Holm ikke vil se ut som Hitler?
- Hvordan forstår dere de to broderiene over sofaen:
«Her får alle lik behandling» og «Den enes død, den andres brød»?
- Hva synes dere om at Georg skal overta begravelsesbyrået når han blir stor?
- Hva jobber foreldrene deres med?
- Har foreldrene deres planer om at dere skal overta jobben deres?
- Hva har du lyst til å gjøre når du blir voksen?

Georg ønsker seg en venn på sin egen alder.

- Hvilke fordeler er det ved å ha en venn på sin egen alder?
- Kan dere være noen fordeler ved å ha venner som er eldre? Eller yngre?
- Hvorfor tror dere at Georg sier at ingen på skolen liker ham?
- Hvor tror dere familien Graver feirer «Den-dagen-Georg-nesten-døde-lunsjen»?
- Hva tror dere Georg synes om det?

Nedslag 3: side 28-44

A.

Forslag til ord å snakke om:

Selvlysende, pyramidene, heisekran, lik-kammen, hakke, Albinoni, kapret, sykkelbjelle, rekkverket, biter tennene sammen, andpusten og **krematorium**

B.

Bruk setningsstartere, IGP og snakk om det dere har lest

La elevene formulere hvordan de opplevde det første kapitlet ved hjelp av de faste uttrykkene slik det ble foreslått over. Bruk også gjerne IGP-strukturen – individuell, gruppe og plenum. For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Bruk spørsmål som «hva handlet dette om?» eller «hva skjedde her?», og la samtalen utvikle seg gjennom å formulere åpne og autentiske spørsmål som bygger videre på elevenes svar. Da opplever elevene at leseopplevelsen deres blir hørt og tatt på alvor. I tillegg kan et eller flere av følgende mer spesifikke spørsmål inngå i praten om det dere har lest:

- Hvorfor tror dere Georg gleder seg mer til fagene i skolen enn til friminuttene?
- Hva gleder dere dere mest til når dere kommer tilbake fra ferie?
- Hvorfor tror dere Georg prøvde å lage en venn i løpet av sommerferien?
- Hvilket inntrykk får dere av Peder og William?
- Hvorfor tror dere at de oppfører seg slik de gjør?
- Hvilket inntrykk får dere av Live?
- Hvordan vil dere beskrive hvordan hun ser ut?
- Hvilket inntrykk får dere av Sofie?
- Hvorfor tror dere at hun oppfører seg slik hun gjør?
- Hvordan tror dere det er å være vikar i klassen?
- Tror dere vikaren får med seg hva som skjer?
- Hva synes dere om Georgs reaksjon når Live spør om de skal ta følge?
- Hvorfor vil ikke Georg at Live forstår hvor han bor?
- Hvilket inntrykk får dere av forholdet mellom Live og lillesøsteren hennes?

Nedslag 4: side 45-64

A.

Forslag til ord å snakke om:

sypressene, røyksøyle, mursteinspipa, **krem**, smijernsporten, spanderer, frozen dead guy, frostrøyk, dragemunn, ribbein, **balsamering**, formalin, innvoller, Kremulatoren, syrinene, arveoppgjøret, **testamente**, snytepapiret, Albinonis Adagio, **urnenedsettelse**, "Vi rigger oss til", bodybagen.

B.

Bruk setningsstartere, IGP og snakk om det dere har lest

For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Bruk spørsmål som «hva handlet dette om?» eller «hva skjedde her?», og la samtalen utvikle seg gjennom å formulere åpne og autentiske spørsmål som bygger videre på elevenes svar. Da opplever elevene at leseopplevelsen deres blir hørt og tatt på alvor. I tillegg kan et eller flere av følgende mer spesifikke spørsmål inngå i praten om det dere har lest:

- Hvorfor tror du Georg hører stemmer fra likene – er det fantasi, eller noe annet?
- Hvordan tror du det føles for Georg å høre stemmer fra likene?
- Har du noen gang blitt skremt av noe du ikke helt forstår?
- Hva sier det om Georgs hverdag at han er vant til å høre snufsegråt fra begravellesbyrået?
- Hvordan tror du det føles å bo i et hus der det stadig kommer mennesker som sørger?
- Finnes det steder i virkeligheten der barn vokser opp tett på døden, slik som Georg gjør?
- Hvordan tror du det påvirker dem?
- Har du noen gang vært i et rom der stemningen var trist, selv om ingen sa noe? Hvordan merket du det?

- Hva sier det om Georgs familie at de bruker urner til å oppbevare mat?
- Hvordan tror du Georg føler det når han ser foreldrene komme hjem med en liten bodybag?
- Hva kan vi forstå om Georgs tanker og følelser ut fra hvordan han beskriver det som skjer?
- Hvordan viser denne delen av boken at barn kan oppleve sorg på sin egen måte?

Nedslag 5: side 65-84

A.

Forslag til ord å snakke om:

katastrofeområde, frodig, **Lukket valnøtt**, skrenser.

B.

Bruk setningsstartere, IGP og snakk om det dere har lest

For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Bruk spørsmål som «hva handlet dette om?» eller «hva skjedde her?», og la samtalen utvikle seg gjennom å formulere åpne og autentiske spørsmål som bygger videre på elevenes svar. Da opplever elevene at leseopplevelsen deres blir hørt og tatt på alvor. I tillegg kan et eller flere av følgende mer spesifikke spørsmål inngå i praten om det dere har lest:

Georg drømmer alltid den samme drømmen.

- Har dere noen gang hatt en drøm som kom tilbake flere ganger? Hvordan føltes det?

Georg har gledet seg til å ta følge med Live til skolen.

- Hva synes dere om måten han reagerer på når det viser seg at hun ikke er hjemme?
- Har dere noen gang gledet deg til å møte noen, men så kom de ikke?

Da Georg kommer hjem, ser han den blå bilen til Live foran huset.

- Hvordan tror dere det føles å se bilen til noen dere kjenner foran et begravelsesbyrå?
- Hva ville dere ha tenkt hvis dere trodde en venn kanskje var død?

- Hva sier det om Georg at han passer på Live og prøver å være snill mot henne?

- Hvordan kan vi vite når noen trenger trøst – selv om de ikke sier det høyt?

- Tror dere at Georg er flau over å bo i et begravelsesbyrå? Begrunn svaret.

- Hvordan reagerer Georg når han skjønner at Live har fått asken til Molteberg?

- Hva ville dere gjort?

Georg vil hjelpe Live, men gjør samtidig gjør en stor feil.

- Hvordan tror dere det føles?

- Hva kan det bety at Live vil hjem med én gang – og hvordan reagerer Georg på det?

På side 84 tenker Georg at: «Akkurat nå håper jeg hun aldri kommer tilbake på skolen igjen.»

- Hvorfor tror dere Georg tenker sånn om Live?

- Hva tror dere skjer videre?

Nedslag 6: side 85-111

A.

Forslag til ord å snakke om:

Kubbelys, **vanndråpefregner**, hovedbrenner, primærluft, ovnstrykk, garnkuler, rørlegger, **blomsterkvasten**, **kondolerer**, fyrstekake.

B.

Snakk om det dere har lest.

For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Her er forslag til ting dere kan snakke om etter å ha lest side 85-111:

- Hvordan tror dere det føles for Live når Bente forteller hva som har skjedd?

På side 87 står det: «Nå er det flere som spør, tenker de ikke på at Live sitter der?»

- Hva tror dere Georg mener med det?

- Hvordan tror du Georg føler det når Live ikke vil se på ham?

- Hvorfor tror du Live ikke vil se på Georg – selv om han prøver å være snill?

- Har du noen gang prøvd å få kontakt med noen som ikke ville snakke med deg?

- Hvorfor tror dere Live flytter tegningen sin vekk fra Georg sin da hun går til friminutt?

- Hva synes dere om at Live har fortalt om uhellet med O'boy og aske?

- Hvordan reagerer de andre i klassen på dette overfor Georg?

- Hvorfor tror dere at de reagerer slik?

- Hva synes dere om oppførselen til William?

- Hva hadde dere gjort hvis noen hadde snakket slik til dere?

- Hvor tror dere de voksne er i friminuttet?

- Hvorfor tror dere Georg løper ned i kjelleren, til toalettene?

- Synes dere det er ekkelt at Georg spiser maten sin mens han gjemmer seg toalettene?

- Hvordan tror du det føles å bli oppdaget?

- Hvordan tror du Georg har det når han flykter ut av skolen og står alene ved brua?

- Hvordan viser denne delen av boka at Georg føler seg utenfor og alene?

- Hvorfor tror dere at Georg stadig prøver å gjøre ting godt igjen – selv om det går galt?

- Hvorfor tror dere at Georg drar innom Werner på veien hjem?

- Hva tenker dere om at Elise skal balsameres?

- Hva synes dere om Werners forslag om å gi Live blomster?

- Hvorfor blir det feil?

- Hvem har ansvaret for at det går slik?

- Har du noen gang prøvd å gjøre noe snilt, men så ble det bare verre?

- Hva ville du ha tenkt hvis du prøvde å si unnskyld, men den andre ikke ville høre?

- Hvordan tror du Georg føler det når Sofie kommer i veien og ødelegger forsøket på kontakt?

- Hvorfor tror dere Sofie oppfører seg slik hun gjør?

- Tror dere Live ville forstått hvis Georg hadde fått forklare seg? Hvorfor/hvorfor ikke?

Nedslag 7: side 112-137

A.

Forslag til ord å snakke om:

Amputerte, hårlokk, seremonikofferten, bærekransen, creepy, på skakke.

B.

Snakk om det dere har lest.

For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Her er forslag til ting dere kan snakke om etter å ha lest side 112-137:

- Hva synes dere om Georgs idé om at Elise kan hjelpe ham med å få kontakt med Live?
- Ser dere noen ulemper ved denne ideen – er det noe som kan gå galt?
- Hva tror dere Georg tenker om å gå ned i kjelleren?
- Synes dere Georg er modig? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Hvordan hadde dere reagert hvis dere skulle gått ned i kjelleren?
- Hvorfor tror dere Elise insisterer på å snakke med Live selv?

På side 117 tenker Georg: «Gode venner forteller man alt, gjør man ikke?»

- Er dere enige i at man bør fortelle gode venner alt? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Hva synes dere om at Georg sender en lapp til Live i timen?
- Hvorfor tror dere lærer Bente blir sint?
- Hva synes dere om måten de andre reagerer på?
- Hva synes dere om at Live har lovet de andre i klassen, at hun ikke skal snakke med Georg?
- Hvorfor tror dere Georg blir så sint på Elise da han går ned i kjelleren?
- Hva tenker dere om at Georg knuser oreganoen?
- Har du noen gang blitt frustrert og gjort noe du ikke mente – slik som Georg med oreganoen?
- Hvorfor tror dere at alle likene slutter å snakke til Georg samtidig?
- Hvordan tror du Georg har det når han ser Live ved Lillebekken og får snakke med henne igjen?

Georg kommer på et råd fra foreldrene sine: «Vi skal la de etterlatte prate først.»

- Hva synes dere om dette tipset?
- Hvorfor tror dere Live snakker med Georg, selv om hun har lovet å la være?

På side 129 sier Live: «Jeg skulle bare sjekke mobilen litt og så var hun borte.»

- Hvordan tror dere det føles?
- Har dere noen gang følt et ansvar for noe som gikk galt – selv om det kanskje ikke var deres feil?
- Hvorfor tror dere Live blir med Georg hjem?
- Hva kan vi forstå om Georg og Live ut fra hvordan de reagerer på stillheten i kjelleren?
- Hvordan endrer stemningen seg når Live blir med hjem til Georg – og Elise ikke svarer?
- Har dere noen tanker om hva favorittdyret til Elise kan være?
- Hvordan tror du Georg føler det når Live blir enda mer sur og skuffet?
- Hva sier det om Georg at han prøver å forklare, selv om Live ikke vil høre?

- Hvordan viser boka at det ikke alltid er lett å hjelpe noen som har det vondt?

Forslag til ord å snakke om i forbindelse med lesingen av side 138-170:

Danderer, **flerbruksblomster**, knappøyne, snirkelbokstaver, messingen, blomsteroppsatser, **sørgemarsj**, sige, jekketralle, rødflammet, krigsgravene, gravstøttene, **av-og-på-knapp**, harkelyder.

ETTER:

Når du har lest høyt de siste sidene av *Georg og kjelleren*, kan dere runde av arbeidet med boka ved å snakke om det dere har lest og ved å gjøre en eller flere av oppgavene under.

Snakk om det dere har lest.

For å få til samtaler som utvikler leseglede blant elevene, er det en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Her er forslag til ting dere kan snakke om etter å ha lest de siste sidene av boka:

- Hva synes dere om slutten på boka?
 - Hvilke spørsmål sitter dere igjen med etter å ha lest slutten?
 - Var det noe som var uklart? Noe dere ikke fikk svar på?
 - Hva fikk boka dere til å tenke over?
 - Synes dere man kan lære noe av boka? Hvorfor / hvorfor ikke?
 - Hvordan vil dere oppsummere begravelsen?
- Georg tok en sjanse da han lyttet til Elisa og brøt med det som var planlagt.
- Hvordan synes dere Georg taklet situasjonen?
 - Synes dere at begravelsen understreket noen egenskaper ved Georg? Hvilke?
 - Hva kan vi lære av Georg om å være seg selv – og tørre å ta egne valg?
 - Hva sier det om Live at hun tør å synge “Nøtteliten” foran alle?
 - Hvordan henger sangen sammen med Elise og det hun vil si?
 - Hva tror dere det betyr for Live å få vite sannheten om Elise?
 - Hvordan tror dere Live føler det når hun får høre at det ikke var hennes skyld?
 - Har dere noen gang kjent lettelse etter å ha fått vite at noe ikke var deres feil?
 - Hvordan tror dere Georg føler det når foreldrene hans først blir sinte, men så endrer mening?
 - Hvordan tror du det føles for Georg å få vite at han selv kan bestemme om han vil overta byrået?
 - Hva sier det om Georg at han ler og sier “Jeg er den jeg er”?
 - Hvordan henger ekornene og gravlunden sammen med stemningen på slutten?
 - Hva kan vi lære av Georg om å prøve å gjøre det godt igjen – selv når det er vanskelig?
 - Hvordan kan vi støtte noen som føler seg alene eller misforstått?
 - Hvordan viser boka at det ikke alltid er lett å hjelpe noen som har det vondt?
 - Hva betyr det å være en god venn – og hvordan kan vi være det, selv når ting er vanskelig?
 - Hvordan kan vi bruke bøker som denne til å snakke om vennskap, sorg og identitet?
 - Hva betyr det at Live foreslår at de kanskje kan finne på noe snart?
 - Hvordan tror dere det går videre med Georg og Live?

Vurdering:

Til slutt kan dere snakke om hva elevene synes om boka. De kan diskutere hvorfor de likte eller ikke likte den, hva de likte og hva de ikke likte osv. Bruk gjerne Streken (se under) når dere diskuterer og vurderer boka.

Vurderingen kan også være en god anledning til at elevene får snakke om leseopplevelsen sin og til at de blir oppfordret til å begrunne synspunktene sine. Hvis du legger til rette for en hyggelig ramme for samtalen, blir det lettere for elevene å fortelle hva de mener om teksten.

- Hva mener dere om boka?
- Liker dere *Georg og kjelleren*? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva liker dere? Og hva liker dere ikke?

Sammenlikn også gjerne med forventningene dere hadde før dere begynte å lese.

- I hvilken grad synes dere innholdet i boka levde opp til forventningene? Begrunn svaret.

Lag gjerne et dokument der dere skriver inn tilbakemeldingene på boka. Da er det enklere å legge inn tilbakemeldingene på nettsidene i etterkant.

I den sammenheng kan dere også snakke om hva slags tilbakemeldinger som er de viktigste å videreformidle til forfatteren:

- Hva var bra? Og hva kunne gjort at boka var enda bedre?
- Er det tilbakemeldinger som dere ønsker å gi til de som har laga Stjerneboka og valgt ut boka?
- Og hva ville dere sagt til andre barn i 3. og 4. klasse i Norge? Vil de anbefale boka?

Til slutt kan dere vurdere boka *sammen*:

Er boka **veldig bra**, **bra**, **OK** eller **kjedelig**?

Eller er boka så god at den fortjener merkelappen **stjernebok**?

Dere bestemmer selv om dere vil prøve å nå fram til et kompromiss – eller om dere vil foreta ei reell avstemming. Hvis dere går for avstemming, avgjør dere også selv om elevene skal stemme offentlig eller anonymt. En mulighet er også å gi hver stemme en verdi (veldig bra er 3 poeng, bra er 2 osv.). Da kan dere stemme og telle sammen poengene. Kanskje dere kan bruke regning som grunnleggende ferdighet for å regne ut gjennomsnittssummen?

Streken

En metode for debatt og kritisk lesing i klasserommet.

Hensikten med denne metoden er å få frem ulike meninger og gode diskusjoner i klasserommet.

Marker en strek i klasserommet med for eksempel teip, en snor eller bøker.

‘Streken’ skal fungere som en enig/uenig-akse, og elevene skal i løpet av diskusjonen plassere seg i forhold til denne aksen. En person – for eksempel læreren – setter frem ulike påstander i løpet av sekvensen. Elevene skal plassere seg på den ene eller andre sida, eller midt på. Deretter blir det åpnet for begrunnelser og diskusjon – og elevene får anledning til å flytte på seg hver gang de endrer synspunkt.

Det kan være en god idé å begynne med uskyldige påstander slik at elevene får prøvd ut forflytningen før de større diskusjonene starter.

Eksempel på oppvarmingsspørsmål:

- Jeg spiser brødmatt
- Jeg liker sushi
- Jeg driver med idrett

(Legg til det du tenker at passer din elevgruppe best).

Pass på at spørsmålene eller påstandene alltid er av en sånn art at alle alternativer er like riktige, det skal ikke være mulig å velge «feil».

Deretter kan dere gjøre det samme med påstander fra, eller om boka i sin helhet.

Iblant hender det at alle stiller seg på samme side av streken, men denne metoden kan også brukes som utgangspunkt for nyansering og diskusjon. Plukk gjerne ut én av påstandene som skapte litt jevn fordeling på hver sin side og la elevene debattere seg imellom, med deg som debattleder. Du kan ev. også plukke ut noen elever som kan begrunne sitt standpunkt når dere leker «streken». Endelig går det også an at du selv bidrar med et argument som støtter et av synspunktene der det er få. Da viser du at også mindretallet kan ha gode argumenter for sitt synspunkt.

Andre oppgaver

(se også [nettsiden](#) for flere aktiviteter til *Georg og kjelleren*)

1. Karakterintervju:

Elevene kan intervju hverandre som om dere var karakterene i boka. De kan forberede spørsmål og svar som utforsker karakterene sine tanker og følelser.

2. Brevveksling:

La elevene skrive brev til hverandre som om de var karakterene i boka. Dette kan hjelpe dem med å utforske karakterenes perspektiv og utvikle empati.

3. Dramatisering:

Del klassen inn i grupper og la dem velge en scene fra boka som de vil dramatisere. De kan skrive egne manus eller improvisere basert på teksten.

Etter framføringen kan dere diskutere hvordan det var å spille karakterene og hvilke følelser som kom fram.

5. Lydopptak:

Elevene kan lage et lydopptak der de leser favorittscenene sine høgt og legg til lydeffekter og musikk for å skape stemning.

6. Tematisk collage:

Lag en collage som representerer de viktigste temaene i boka, som vennskap, identitet og selvoppdagelse. Elevene kan bruke bilder, tekstutklipp og tegninger.

7. Alternative slutninger:

Be elevene skrive en alternativ slutt på boka. Hvordan kunne historien vært endt annerledes? Hva ville de ha endra på, og hvorfor?

8. Book Bento:

Ta et bilde av boka sammen med ting som passer til handlingen.

Les ev. mer her: <https://forskoler.kb.dk/online-undervisning/book-bento>

9. Boktrailer:

La elevene lage en kort boktrailer som presenterer boka og hovedtemaene. De kan bruke bilde, tekst og musikk for å skape en engasjerende presentasjon.

10. Kunstutstilling:

Arranger en kunstutstilling i klasserommet der elevene viser fram tegninger, maleri eller skulpturer inspirert av boka.